

JE BENT
VROUW
EN JE WIL
WAT

Een humoristische,
no-nonsense gids
voor leven en werk

Lannoo
Campus

An Goovaerts

INHOUD

Inleiding	MOET IK DIT NU LEZEN?	8
Ben jij de juiste 'ik' voor dit boek?		9
Waarom zou ik jou geloven?		13
Mijn clubhuis is beter dan dat van jou		14
Hoofdstuk 1	JE WERKT HARD. PROFICIAT. VOLGENDE ...	17
Leve de zestigjarige werkweek!		18
Jobsnobisme en het sneue aan hard werken		23
Bazen willen iets anders van je		31
Wat is het nu?!		33
Hoofdstuk 2	ZELFKENNIS, HET BEGIN VAN ELKE CARRIÈRE	37
Hallo jijzelf, leuk je te leren kennen, of ook niet		38
POV, dan staat je 'hele ik' plots zwart op wit		42
Alle kleuren van de teamregenboog		45
Je moet niet altijd werken aan je werkpunten		49
Je kennis over zelfkennis		50
Hoofdstuk 3	WAAROM JE BAAS NIET JE SPONSOR IS EN JE COACH NIET JE MENTOR ...	53
Een goede baas is niet altijd even goed voor je		54
Wie leert jou de bommen te ontwijken?		60
Zoek een coach die je pijn doet		64
Misschien vind jij hem of haar wel: de sponsor		69
Je kunt alle hulp gebruiken		70
Hoofdstuk 4	POLITICS? GREAT ...	73
Politics for dummies		74
Wees aardig tegen de assistente, de partner van je baas en de ervaren medewerker		80
Drie, twee, één, en actie!		88
Het kan ook allemaal één grote shitsooi worden		103
Praat politics		105

Hoofdstuk 5 PROMOTIE? NOPE, ZE GUNNEN HET JE NIET ZOMAAR	109
Een grote bouwwerf met verborgen gebreken	110
Fake it till you make it	118
Uiteraard zei je 'ja' tegen het eerste loonvoorstel	125
Promoties komen met een bijsluiter	127
Hoofdstuk 6 HET IS ZOVER: DE KINDERWENS. MET WIE DAN, WANNEER DAN EN HOE DAN?	131
Met wie je trouwt, is de belangrijkste carrièrekeuze	132
Kies eens wat je niet gaat doen	138
Thuis is waar je carrière begint	144
Hoofdstuk 7 DE GROTE SPRONG VOORWAARTS: LEIDINGGEVEN	147
Goed nieuws, je kunt het leren	148
Noteer: zeven dingen die je gaat denken, voelen en doen	153
De leidinggevende-val	166
Lijden en leiden	167
Hoofdstuk 8 BLIJF ADEMEN ... LETTERLIJK.	171
Daar lig je dan op spoed op oudejaarsavond	172
Zelf zorgen voor zelfzorg	175
Als het zorgen niet stopt	178
Hoofdstuk 9 OP JE UITVAART WORDT JOUW LINKEDIN-PROFIEL NIET VOORGELEZEN	181
Mooi voor later	182
Als je bent wat je werkt	183
Doen we het horizontaal of verticaal?	186
Later als je groot bent, is nu	191
Top tips	194
Bronnen	198
Dankwoord	201

J'ACCEPTE
LA GRANDE
AVENTURE
D'ÊTRE
MOI-MÊME!

- Simone de Beauvoir

('Ik aanvaard het grote
avontuur van mezelf zijn'.)

Inleiding:

MOET IK DIT NU LEZEN?

In het boek *Waarom schrijf je geen boek?* – jaja, dat heb ik gelezen; dit is mijn schrijfdebuut en dat vroeg enige voorbereiding – geeft de auteur het advies om op het juiste moment met anderen te delen dat je een boek aan het schrijven bent. Niet om op te scheppen, stel je voor, maar wel omdat deze geïnformeerde mensen je scherp houden tijdens het schrijfproces.

8

Deze ingewijden fungeren vanaf het moment dat je ze hebt ingelicht als een soort politionele garde die wekelijks checkt of het je wel menens is. Elke keer opnieuw dezelfde vraag: ‘Hoe gaat het met je boek?’ ‘Euhm, goed.’ Terwijl je gedachten het uitschreeuwen: ‘Weet ik veel! Geen idee of het iemand zal boeien!’ Het impostersyndroom is dan aan het woord, jullie maken later nog uitgebreider kennis met dit begrip. Na het obligate uitwisselen van ‘Hoe is het?’ en de traditionele klachten over het weer, ging ik dus telkens overstag: ‘Ik moet je nog iets vertellen. Ik ben een boek aan het schrijven.’ Waarop meestal dezelfde reactie volgde: ‘Leuk, An! Wow, tof! Past helemaal bij je. Over wat schrijf je?’

Ik: ‘De spelregels die ambitieuze vrouwen moeten kennen als ze carrière willen maken. Nou ja, mannen kunnen het boek evengoed lezen, maar de inhoud vertrekt wel vanuit een vrouwelijk perspectief. Want vrouwen leren doorgaans deze spelregels minder snel of zelfs helemaal niet.’

Meestal volgde dan een van de onderstaande drie reacties, afhankelijk van het type persoon dat voor me stond.

Reactie 1: ‘Zeg maar niets meer, ik ga het zeker lezen.’
Oké, jij jonge ambitieuze kanjer. Doen!

Reactie 2: ‘Schrijf je ook over de bedrijfspolitics? Ja? Echt?
Fijn. Ik haat ze, weet je. Nu, ik begrijp die politics eigenlijk niet zo goed. Oké dan, ik zal me erin verdiepen via je boek.’
Nooit te oud om te leren!

Reactie 3: ‘Goh, An, is dat onderwerp nog van deze tijd?’
Niet dan? Heb ik ergens het nieuws gemist dat vrouwen geen ambitie meer hebben of geen carrière meer nastreven? En tonen de cijfers niet nog altijd aan dat vele vrouwen het moeilijker hebben dan mannen om hun professionele ambities te realiseren? Ik schrijf geen wij-zij-boek, geen klaagzang of activistisch pamflet, maar een gids die vrouwen een schop onder hun professionele kont geeft. Gerustgesteld? Lezen dan maar!

Ben jij de juiste ‘ik’ voor dit boek?

Mijn favoriete coach liet me ooit vijf keer na elkaar hardop dezelfde zin zeggen. Niet dat ze hardhorig is, mentaal hardhandig, dat wel, maar het managementadvies: ‘Moet ik dit nu doen?’, moet je nu eenmaal vijf keer luidop lezen, waarbij je telkens de klemtoon op het volgende woord legt:

- Bij **moet** vraag je je af of je iets echt moet doen, of dat je de keuze hebt om het simpelweg niet te doen.
- Bij **ik** ga je na of je het zelf moet doen of dat je het kunt delegeren.
- Bij **dit** onderzoek je of je wel het juiste gaat doen, of dat er misschien een alternatief is dat effectiever en efficiënter is.
- De vraag bij **nu**: breekt de hel los als je het pas morgen of later doet?
- En tot slot **doen**: moet je iets actief ondernemen, of is niets doen misschien de betere optie? Soms gooi je alleen maar olie op het vuur door te handelen, terwijl het probleem zich vanzelf kan oplossen als je niets doet. Handig toch?

Deze managementvraag kan je veel tijd en energie besparen, maar je kunt 'm ook gebruiken om de vraag te beantwoorden of dit boek iets voor jou is. Vervang **doen** door **lezen** en ga na of jij dit boek moet lezen.

● **Moet?**

Uiteraard moet jij niets.

● **Ik?**

Sta je ambitieus in het leven? Voel je niet genegeerd als ambitie voor jou niet gelijkstaat aan het steeds hoger beklimmen van de hiërarchische ladder. Vraag aan mensen wat voor hen de betekenis van ambitie is, en je krijgt zelden hetzelfde antwoord terug. Voor vrouwen is dat opmerkelijk vaak dat ze niet echt ambitieus zijn, niet omdat ze dat daadwerkelijk niet zijn, maar omdat ze traditiegetrouw bij ambitie denken aan die hiërarchische carrière. Een ambitie die ze, zich volop excuserend, niet nastreven.

Excuses zijn niet nodig, dank je. Moet je de volgende keer ook niet meer doen trouwens, je excuseren voor het feit dat je je eigen invulling geeft aan carrière maken.

Ambitie staat voor heel wat vrouwen voor het sterke verlangen of de gedrevenheid om iets te bereiken door zichzelf te ontwikkelen. Professioneel een steen verleggen, impact hebben op de maatschappij, het leven van mensen positief beïnvloeden en dat door de eigen talenten ten volle te benutten. Ambitie realiseren kun je doen als freelancer, in een kleine start-up, een groeiende KMO of in een uit de kluiten gewassen multinational. Je bent baas over je eigen ambitie.

Wil je volop gaan voor het realiseren van die ambitie, dan ben jij wellicht de juiste 'ik' voor dit boek.

Ben jij trouwens een van die vele professionals die denkt dat je wel succesvol zal zijn, louter door hard te werken? Denk jij: als ik veel uren presteer, dan zal ik wel beloond worden met promoties en loonsopslag? Spoiler alert: verkeerd gedacht. Hard werken is niet voldoende om het verschil te maken op de werkvloer en te groeien in jouw loopbaan.

Een carrière uitbouwen is zoals het spelen van een spel. Wil je winnen, dan moet je slim meespelen, en daar horen spelregels bij die veel uitgebreider zijn dan enkel hard werken.

‘Ik ken de regels niet, ik ken dat spel niet, ik kan of wil dus niet meespelen’, zo wordt er vaak enigszins geagiteerd gereageerd door mijn seksegenoten als je de spelregels aankaart. Hoor ik ook: ‘Ik weiger mee te spelen, want het spel wordt niet altijd even eerlijk gespeeld.’

Dat is zo, maar geef jij het al bij de start op, omdat iemand anders soms vals speelt of je minder speelruimte gunt? Jaja, zet jezelf maar buitenspel, denk ik dan. Wat een puik idee. Kom op, enkele seconden geleden (geen idee hoe snel je leest) vinkte je nog het vakje ‘ambitieuw’ aan, en nu weiger je het veld op te komen. Dat kan anders, en beter. De spelregels gelden voor iedereen, ongeacht leeftijd, gender of afkomst. Leer ze in plaats van ze te negeren. Zin in? Lees verder.

● Dit?

Goede vraag. Er bestaan immers duizenden managementboeken, podcasts, leiderschapstools en meer cursussen dan er ooit cursisten zullen zijn. Dit boek vertrekt vanuit de dagelijkse realiteit en bundelt decennialange ervaring van ambitieuze professionals, aangevuld met wetenschappelijke inzichten en de adviezen van experts. Niet dat je de ene na de andere expert aan het woord zal lezen; hun expertise zit vervat in de adviezen die elk hoofdstuk bevat.

Nog iets over die adviezen: ik ga ervan uit dat je verstandig genoeg bent om je eigen *takeaways* mee te nemen uit het boek, dus verwacht geen tiplijsten of oefeningen die je thuis kunt invullen. Ik ben je leerkracht niet. Godzijdank. Voor jou en voor mij.

Klinkt nog altijd als een modaal managementboek, hoor ik je denken. Wellicht. Misschien. Toch ook weer niet. Waar de meeste managementboeken zich focussen op successen, vertelt dit boek ook hoe moeilijk het soms allemaal is, welke fouten we met z’n allen maken en hoe we onszelf tegenkomen wanneer de twijfel toeslaat.

Een keer goed op je bek gaan of struikelen in stijl, hoort erbij. Een pijnstillertje later is dat ook weer vergeten. Wat telt, is hoe je daarna je rug weer recht.

Dat het eens misgaat tijdens je loopbaan, is niet verwonderlijk. Want geef toe, op de schoolbanken leer je niet hoe je een carrière vormgeeft, hoe je de bedrijfspolitik naar je hand zet, hoe je je eigen sterktes en zwaktes in kaart brengt, hoe je als vrouw omgaat met jouw kindervens, of hoe je je als leidinggevende moet gedragen op de werkvloer.

In wat volgt, gidsen we je door alle paden die naar een impactvolle carrière leiden. Uiteraard volgen we de hoofdwegen en gaan we dieper in op hard werken versus slim werken, stakeholdermanagement, netwerken, promoties en leidinggeven. Maar ook nemen we hier en daar de kronkelige paadjes langs onderwerpen, zoals het impostersyndroom en het belang van het thuisfront voor je carrière.

Komen er clichés aan bod in het boek? Natuurlijk. Worden ze allemaal ontkracht? Natuurlijk niet.

12

Na het lezen van dit boek zul je niet opstaan als een heel ander persoon of morgen CEO worden van een multinational – als dat wel zo is, laat het me dan zeker weten – maar je zult wel een goed beeld hebben van alle spelregels en hoe je deze zelf kunt toepassen. De meer ervaren lezers herkennen zich vast wel in een aantal situaties en worden hopelijk geïnspireerd om de werkvloer in de toekomst eens op een andere manier te betreden.

Tot slot: dit boek is niet op de traditionele managementboekmanier geschreven. Volgens mijn uitgever is het vlot geschreven en heb ik een ‘eigen, aparte’ stijl. Wat dat betekent? Dat je mag verwachten dat de zweem van ironie hier en daar rondwaart, dat zelfrelativering vaak voorop staat en dat we er samen de humor van kunnen inzien.

● **Nu?**

Uiteraard, wanneer anders?

● **Lezen?**

Misschien kan iemand het voorlezen?

Waarom zou ik jou geloven?

Fijn dat je zo kritisch bent, maar je hebt gelijk. Wie ben ik om jou inderdaad te helpen 'onvergetelijk' te worden? Mijn carrière noem ik tot nu toe zelf geslaagd, maar misschien verwacht je eerder een CEO aan het woord. Mijn voordeel is dat ik de afgelopen 25 jaar enorm veel heb gezien, gehoord en beleefd in mijn loopbaan, dat ik ontelbare opleidingen heb mogen volgen die mij gevormd hebben als leidinggevende, en dat ik als voormalig journalist heel wat experts heb mogen interviewen over loopbaanontwikkeling.

Noem een leiderschapsopleiding of een communicatiecursus, en ik vink hem aan. Ik volgde de basics, maar sprong eveneens met een stel paracommando's geblinddoekt in een ijskoude rivier. Ik heb het overleefd, zoals je kunt merken. Ik ben drie keer hoofdredacteur geweest, heb in directieteams gezeten, mij als communicatieprofessional mogen scholen en tal van grote, complexe corporate projecten mogen aansturen. Ik ben gecoacht en heb zelf gecoacht, zowel als leidinggevende van grote teams als in een-op-een-sessies als mentor.

Ik ben een zondagskind, maar ben evengoed tegen muren gebotst, heb echt domme professionele beslissingen genomen, fouten gemaakt, mensen gekwetst, vond de #MeToo-beweging herkenbaar en ben gediscrimineerd, maar dan wel op twee manieren: positief en negatief. Voor alle duidelijkheid, niet door mijn werkgevers als instituut, maar door mensen die professioneel mijn pad kruisten.

Ondertussen, aan het thuisfront, werd ik moeder van een tweede kind op bijna hetzelfde moment dat ik promoveerde tot hoofdredacteur. Heeft me een paar amandelen gekost. Dat mag je letterlijk nemen en dat zijn bovendien niet de enige organen die ik onderweg kwijtspeelde. Als *downdater* – niet steigeren, ik leg het later nog verder uit – en ploetermoeder – wederom, rustig blijven – kreeg ik ooit applaus en de wind van voren van zowel progressief als conservatief Vlaanderen. Waarom? Tja, omdat ik niet in een van de voorziene vakjes thuishoor en daarbovenop nog eens een eigen mening daarover heb. Dat polariseert blijkbaar.

Mijn clubhuis is beter dan dat van jou

Laat het duidelijk zijn: dit is niet alleen mijn verhaal. Dit boek bundelt de ervaringen van talloze mannen en vrouwen. Bovendien vroeg ik zeventien vrouwen om lid te worden van het clubhuis dat ik speciaal voor het boek oprichtte. Een ontmoetingsplek waar ze hun ervaringen met mij deelden. De leden van het clubhuis zijn geselecteerd op drie zaken: wat ze zelf ook beweren, ze zijn ambitieus, ze zijn te vertrouwen en ze zijn authentiek. Hun verhalen gaan over het succesvol najagen van doelen en dromen, waarbij ze te maken kregen met heel wat tegenslagen en oneerlijkheden. Ervaringen waar ze altijd eerlijk en transparant over zijn geweest.

De clubhuisleden citeren doe ik anoniem. De kracht van hun woorden zit in hun boodschap, niet in hun geboortenaam, die staat alleen achteraan in het boek. Wie ze zijn? Impactvolle vrouwen in wat ze doen, sommige met ronkende titels in ronkende bedrijven. Enkelen staan aan de start van een boeiende carrière, anderen timmeren dan weer op hun eigen, eigenwijze manier aan hun professionele avontuur.

Negen van de tien keer kreeg ik het volgende antwoord op mijn vraag clubhuislid te worden: 'Goh, An, ik weet niet of ik geschikt ben om in jouw clubhuis te zitten. Wat heb ik over het onderwerp carrière te vertellen? Er zijn toch vrouwen die meer bereikt hebben.' Dat is hun impostersyndroom dat hier aan het woord is. Constant twijfelen aan onze eigen capaciteiten, het is een hardnekkig ding, dat syndroom.

Ja, ik heb in mijn loopbaan gewerkt met vrouwen met hogere lonen en meer imposante titels en verantwoordelijkheden, maar geloof me, de stijl die sommigen van hen hanteren, wil je niet kopiëren, zeker niet als je authenticiteit hoog in het vaandel draagt.

De zeventien vrouwen van het clubhuis deden mij een enorme gunst door vanuit hun perspectief materiaal voor dit boek te leveren. Ze bieden elke lezer de onbetaalbare luxe om uit hun ervaringen te leren.

Overtuigd? Veel lees- en speelplezier.

Niet helemaal overtuigd? Misschien moet je nog even doorlezen.

**Goed
gespeeld
Sophie!**

Ik zat de hele
match op de bank,
mama.

Hoofdstuk 1
JE WERKT
HARD.
PROFICIAT.
VOLGENDE ...

Leve de zestigurige werkweek!

Ik ken mensen die hard werken, mensen die zeggen dat ze hard werken en mensen die denken dat ze hard werken. Mensen die denken dat ze hard werken, zeggen vaak ook dat ze hard werken, terwijl mensen die hard werken, dat wellicht ook wel denken, maar het daarom niet altijd zeggen. Ben je er nog? Het komt erop neer dat we als ambitieuze mensen allemaal hard werken, al is het maar in ons hoofd. Moest je nu al denken dat mijn omgeving wat verknijpt is, ik ken ook mensen die bewust niet hard werken. Gelukkig!

Een sluitende definitie voor hard werken bestaat er niet, wat het begrip vatbaar maakt voor meerdere interpretaties. ChatGPT dan maar: 'Hard werken is het consequent en doelgericht inzetten van tijd, energie en inzet om taken te volbrengen of doelen te bereiken.' Aangezien zweetdruppels moeilijk te tellen zijn en het een MRI vergt om verhoogde hersenactiviteit te registreren, laat hard werken zich vooral meten in tijd, en dus in het aantal ingezette uren. Makkelijk te registreren en handig te vergelijken.

18

Telefoneren tijdens het schooltoneel

In België en Nederland geldt de 38-urige werkweek als een soort maatstaf voor de gemiddelde werkweek. Dat betekent dat er zo'n 7 uur en 36 minuten per dag gepresteerd moet worden. Laten we dit voor het gemak afronden naar 8 uur. Belgische vrouwen werken gemiddeld 30 tot 32 uur per week, Nederlandse vrouwen 25 tot 29 uur. Mannen presteren in beide landen tussen de 38 en 40 uur. Je raadt het al: parttime werken verklaart de kloof tussen de uren die mannen en vrouwen gemiddeld werken.

Een werkdag geen acht, maar tien uur aan de slag geweest? Hard gewerkt! Je een dag aan de gangbare uren gehouden? Dan was het vast niet zo druk. Wat vroeger naar huis gegaan? Tja, dat kan eens gebeuren. Het aantal uren dat je meer of

minder dan acht uur werkt, bepaalt of je in de volksmond wel of niet als een harde werker wordt bestempeld. Simplistisch inderdaad, maar overzichtelijk. Liefst lever je natuurlijk tijdens al die uren ook puike prestaties, maar aangezien we niet bij elk functioneringsgesprek kunnen zitten, blijft dat gissen.

Als we de acht uur-definitie hanteren, behoor ik, net als bijna alle dames uit mijn clubhuis, tot de groep harde werkers. Die acht uur is een minimum, waar we graag en kwistig nog wat extra uren in het weekend, 's avonds en tijdens de vakantie aan toevoegen. De laptop openen als de kinderen in bed liggen? Een evidentie! Mails beantwoorden tijdens de voetbalmatch? Natuurlijk! En goed gespeeld kinderen. Mama is trots. Telefoons beantwoorden tijdens het schooltoneel. Waarom ook niet? Die mensen op de eerste rij met hun boze blikken begrijpen ons, harde werkers die nochtans fluisteren aan de telefoon, gewoon niet.

Zaterdagochtenden zijn er om de achterstallige werkmails te beantwoorden, zondagavonden zijn er om de nieuwe werkweek voor te bereiden, feestdagen die midden in de week vallen zijn een welkome break om thuis in alle rust wat werk in te halen en brugdagen (de dagen tussen doordeweekse feestdagen en het weekend, die anderen vrij nemen) zijn een overbodige luxe. En tot slot lees je tijdens jouw vakantie jouw mails, anders stapel je het werk gewoon op en ben je de pineut bij terugkomst naar kantoor.

Had je gedacht jezelf met dit soort werkhouding te onderscheiden, sorry maar helaas. We doen het allemaal. Al zijn er grenzen. De collega bij de krant die er stiekem een gewoonte van begon te maken om 's avonds een aantal zaken te door te nemen vanuit haar bad, heb ik toch een halt toegeroepen. Weet niet wat me meer stoorde, het belachelijk late uur waarop ze belde of het idee haar naakt aan de telefoon te hebben.

2,4 uur werken op vakantiedagen

Als de modale Vlaming of Nederlander al het gevoel heeft hard te werken, wat doen topmanagers dan met hun tijd? Als jonge journalist bij het zakenmagazine *Trends* was het één van mijn standaardvragen aan succesvolle ondernemers en managers, man en vrouw, voor zover deze laatsten al eens werden geïnterviewd: Hoe hard werk je en hoe is jouw werk-privébalans? Iedereen, mezelf inclusief, vond het twintig jaar geleden trouwens best gedurfd om ook mannen te bevragen naar werk-privébalans. Wat een tijd.

De niet-wetenschappelijk bevonden conclusie is dat uit de gesprekken kon worden geconcludeerd dat minstens vijftig tot wel zeventig uur werken een soort succesformule was. Met overigens een uitstekende werk-privébalans, bedankt voor het vragen.

Het Amerikaanse tijdschrift *Harvard Business Review* ging iets professioneler het tijdsgebruik van 27 CEO's na en berekende dat zij gemiddeld 62,5 uur per week werkten. Om volledig te zijn: tijdens wekdagen presteerden CEO's gemiddeld 9,7 uur per dag, in de weekends werd er 3,9 uur gewerkt en ook de vakantiedagen werden gebruikt om te werken, gemiddeld zo'n 2,4 uur per dag. Ontspannend.

Toen de CEO van DPG Media in een uiteenzetting aan jonge talenten aanstipte dat hij zo goed als geen enkel echt belangrijk moment van zijn kinderen miste, stroomde er een grote opluchting door de zaal. Dat hij daaraan toevoegde dat hij op elk ander moment wel aan het werk was of minstens stand-by stond, leek een bijzaak. Want dat is wat we verwachten van een CEO: elk uur van de dag werken.

We zijn eerder verbaasd dat een CEO nog tijd heeft voor een privéleven, dan dat hij leeft om te werken.